

PETDESET PLODNIH LET

Med starejšo generacijo v Mostah, sploh pa v Stepanji vasi je še sedaj zelo znana in v političnih organizacijah aktivna MINKA POGACAR z Litjske ceste.

31. marca letos je praznovala pomemben življenjski jubilej, 50-letnico rojstva. Njena življenjska pot je bila zelo razgibana, v času vojne tudi burna in grenka, a vse do danes nadvse plodna in delovna.

Rojena je bila 31. marca 1922 v Ljubljani, a je vse skozi od mladih let živela v Stepanji vasi. Mati je bila delavka, zato je morala Minka po končanih 5 razredih osnovne šole in meščanski šoli leta 1937 najti čimprej primerno zaposlitev. Zaposlila se je v takratni Narodni tiskarni in delala vse do 23. februarja 1943, ko so ji Italijani odvzeli dovolilnico za prehod čez žično oviro iz Stepanje vasi v Ljubljano. Vzrok je bil v tem, ker je bila pri okupatorju in domačih izdajalcih črno zapisana. Že od leta 1941 je namreč delala kot aktivistka in terenska obveščevalka na področju Hrušice in Dobrunj vse do Hradskega ceste. Zlasti se je morala skrivati pred belogardisti in kasneje domobranci, ki so jo avgusta 1945 celo hoteli odpeljati na Urha, da bi jo

ubili. Na srečo je tedaj niso našli doma, a se je morala do konca vojne skrivati, da si je ohranila življenje.

Po vojni, leta 1945 se je sicer takoj spet zaposlila, vendar je še naprej vneto delovala kot aktivistka OF, AFŽ, RK in ZZB, sedaj pa je blaginčarka pri KO SZDL v Stepanji vasi.

Prav ob svojem rojstnem dnevu letos je odšla v pokoj kot referentka za obračun in evidenco pri Žitu, kjer je bila zaposlena polnih deset let. Na delovnem mestu je bila vzorna delavka, večkrat članica samoupravnih organov in komisij ter dalj časa tajnica aktivna ZZB NOV Žito. Kot prizadevna pri službenem in družbenopolitičnem delu je bila vseskozi vzor mlajšim sodelavcem.

Ob njenem življenjskem jubileju ji želimo še mnogo zdravih let in mnogo plodnega dela na družbenopolitičnem področju v Mostah!

T. B.

DROBNE O DELU MLADIH

V počastitev občinskega praznika in obletnice ustanovitve OF je komisija za kulturo pripravila zaključno tekmovanje mladih pesnikov in pisateljev ter tekmovanje za najboljšo šolsko glasilo. Sodelovali so številni mladi in talentirani avtorji poezije in proze, glasili pa sta prijavi le dve osnovni šoli. Za spored so poskrbeli gojenci glasbene šole ter folklorna skupina osnovne šole Sostro.

Učenci osnovnih šol so dokazali, da res znajo sukati pero in komisija in žirija sta imeli težavno delo pri izbiri najboljših. Najboljši med najboljšimi sta bili Tanja Mihalič z osnovne šole Jože Moškrč z Zgodbo o zavrženi mizici in Majda Lena z osnovne šole Polje s pesmijo Mavrični dnevi. Za najboljšo glasilo pa je bilo proglašeno glasilo o. š. Sostro. Komisija je obljubila, da bo tekmovanje postalo tradicionalno.

Ustanovljen je aktiv zveze mladine v Agrotehniko – skladišča. Aktiv sicer ni velik, vendar je delovna verna članov izredna. Izvolili so predsedstvo, predsednika in sekretarja aktiv. Izvoljeni so bili: za predsednika Tomaž Jovanovič, za sekretarja – Vasja Prokovič, za blaginčarja – Teja Sernec, člani predsedstva pa so Tone Snoj, Jože Adam in Dijana Mrčun.

Predsedstvo je imelo že prvo sejo. Sprejeli so program OK ZMS Moste-Polje in ga seveda preučili po svojih potrebah, sklenili pa so tudi, da bodo poživili delo mladinskega aktivna v Agrotehniko – Center in da bodo z njim, tesneje sodelovali. Prav tako so postavili zahtevo, da predsednik aktivna ZM v Agrotehniko-Center najkasneje v štirinajstih dneh skliče konferenco mladih.

Predsedstvo OK ZMS Moste-Polje želi novoustanovljenemu aktivu pri nadaljnjem delu veliko sreče in uspehov.

Komisija za idejnopolično vzgojo je skupno s komisijo za vzgojo in izobraževanje pripravila drugo predavanje iz cikla obveznih predavanj za sedme in osme razrede osnovnih šol. Predavanja Mladi in mladinske organizacije se je udeležilo rekordno število mladih, saj je bila soba nabito polna. Po predavanju se je razvila živahna debata, predvsem o delu marksističnih krožkov in klubov OZN. Pri mladih je izredno zanimanje za delo v teh dveh dejavnostih. Predavala je predsednica komisije Dijana Mrčun in lahko rečemo, da je predavanje dobro uspelo. V četrtek, 11. maja pa je bilo že tretje predavanje iz tega cikla, in sicer o aktivu ZMS v osnovnih šolah;

bilo je v neposredni zvezi s sprejemom v ZM. Tudi to pot je predavala D. Mrčun.

Člani predsedstva in nekateri aktivnejši mladinci, ki so obiskovali mladinsko politično šolo, so več kot zadovoljni s potekom le-te. Treba je dati priznanje nekaterim članom, ki so imeli stoodstotno udeležbo, za merimo pa nekaterim, ki MPS sploh niso obiskovali. Šola je sedaj za nami in vsi prisotni so izrazili željo, da bi s takim načinom izobraževanja nadaljevali tudi v prihodnje.

Nekateri člani predsedstva so se udeležili propagandnega izleta počitniške zveze občine Ljubljana Moste-Polje v Lipico. Pravijo, da je izlet kljub slabemu vremenu dobro uspel in imajo o organizatorju povedati veliko dobrega. Kdor ne verjame...

Sekretar OK ZMS Ljubljana Moste-Polje Janez Lah je zaradi nove dolžnosti odstopil. Sedaj namreč opravlja delo sekretarja pri MK ZMS Ljubljana. Na zadnji seji predsedstva je bil za vršila dolžnosti izbran dosedanjí predsednik komisije za vzgojo in izobraževanje Drago Lukič.

MK ZMS pripravlja tudi letos dve zvezni brigadi. Prva, MORAVA 72, bo od 9. 7. do 5. 8., druga SAVA 72 pa od 5. 8. do 3. 9.

NUŠIČ NA ZADVORSKEM ODRU

Kulturno-prosvetno društvo Svoboda Zavrje je v režiji Hinka Košaka naštudiralo Nušičevo komedijo Pokojnik in jo v soboto 8. aprila zvečer predstavilo občinstvu. Nisem kvalificiran za kritiko nekega dramskega dela, pa mi je vendarle roka srbel – tako dolgo, da sem prijel za pero in zapisal teh nekaj vrstic o uprizoritvi. Želim poudariti le to, da je občinstvo po dolgem času spet videlo na domačem odru nekaj takega, kar si je močno želelo in kar je že dolgo pogrešalo. Nabito polna dvorana pove vse. Dolgotrajno ploskanje in izvrstne vloge nekaterih igralcev so občinstvo navdušile. Vlogo inž. Mariča je izvrstno in naravno odigral V. Zupančič, nič manj pa M. Moškrč vlogo Spasoja. Iz pohvale ne morem izpušiti ne Nine, ki jo je odigrala M. Klinec, ne nadvse zabavnega, šaljivega in prijetnega strica Anta, ki ga je odigral T. Videgar. Tudi drugih ne smem izpušiti iz pohvale, saj so vsi zaigrali lepo in že sama izbira vloge je bila posrečena. Občinstvu so bile všeč tudi primerno kratke pavze. Takih del občani pogrešamo in si jih želimo še več. Pri nas ne velja načelo: kar je domačega, je zanič; nasprotno, občinstvo želi videti domače igralce.

Med publiko je bilo moč opaziti največ mladine. Ta uspeh naj jim bo v spodbudo, naj se tisti, ki imajo smisel za to, vključijo v dramsko skupino. Pri naši Svobodi se odpirajo vse možnosti kulturnoprosvetnega dela. Nič manj pa tudi na športnem področju. Manjka le sposobnih organizatorjev in sredstev, da bi na tem področju lahko dosegli kaj več. Prav zdaj je v teku akcija krajevne skupnosti, da bi poživili center kulturno-prosvetne dejavnosti v zadružnem domu, kajti do zdaj je bil prazen, dolgočasen; počasi pa, upamo, da bo spet oživel. Za to pa je potrebno malo dobre volje in sodelovanja zlasti mladine, in starejših organizatorjev, ki še niso vrgli puške v koruzo. Potrebno bo le stopiti skupaj in se dogovoriti za skupne akcije.

Cesta na Labor v Zalogu je zelo ozka in polna lukenj. Treba bi jo bilo razširiti in popraviti, ob tem pa odstraniti tole podrtijo

Iz žabje perspektive

Z DIREKTORJI SO RES TEŽAVE

V našem podjetju imamo stalne težave z direktorji. Zaradi različnih vzrokov – med njimi je bil verjetno najnevarnejši nizka storilnost – so se direktorji mnogokrat menjali. Vsak, ki je prišel, je uvedel nove metode dela, ki so zbegale vse kolektive, posebno vodilne delavce.

Tako na primer je bil eden izmed direktorjev navdušen nogometaš. Vsi smo naenkrat postali nogometaši. Čez noč sta nastali v podjetju dve nogometni moštvi in nogometno igrišče je bilo vedno polno. Med odmorimi smo na tovarniškem dvorišču brcali žogo, Kdor je imel smisel za nogomet, je naenkrat postal „perspektivni kader“. Izmišljali smo si razna nogoča in nemo-goča tekmovanja. Tako so na primer tekmovali stari proti mladim, uprava proti proizvodnji in podobno. Pripravljali smo tudi senzacionalno srečanje med strojepiskami in knjigovodkinjami, ki pa zaradi nenadnega direktorjevega odhoda ni prišlo več v poštev.

Višek te nogometne epohe je bila nogometna tekma med suhi in debeluh. Na tej tekmi se je po svojem zmagovalnem голу za debeluh zgrudil glavni blaginčnik in umrl in rokah svojih soigralcev. Siromak, ki se je znal 40 let prilagajati vsem režimom, sistemom in šefom, je pozabil, da njegovo srce ni več sposobno prilagajati se še – nogometu.

Kar oddahnili smo se, ko je direktor odšel iz podjetja. Zoge so obkžale po kotih in del „perspektivnih kaderov“ je bil odpuščen „zaradi ukinitve delovnih mest“.

Slišali smo, da naš bivši direktor na novem delovnem mestu noče ničesar slišati o nogometu? Kakšna škoda, da je odšel!

Potem je prišel nov direktor, oziroma točneje pripeljal se je z biciklom. Bil je namreč navdušen kolešar in je ves prosti čas izkoristil za kolešarjenje. Kolektiv je čez noč postal navdušen za biciklizem. Zgled so dali vodilni delavci. Na parkirnem prostoru pred tovarno je bilo vedno manj avtomobilov, celo trgovski potniki so puščali avtomobile za vogali sosednjih ulic in se zadnjih nekaj sto metrov do tovarne pripeljali z bicikli. Kolesarstvo smo

morali dvakrat povečati. Športno društvo je ustanovilo kolesarsko sekcijo, v katero so se vključili vsi za biciklizem sposobni in nesposobni člani našega kolektiva. Vsak se tako nepomemben jubilej smo izkoristili za kolesarsko dirko, najpomembnejši pa je bil kolesarski kros v počastitev direktorjevega rojstnega dne. Vsako popoldne so bile ceste, pota in steze polne kolesarjev in vsak se je trudil, da je ob morebitnem srečanju z direktorjem dokazal, da mu je biciklizem že v krvi.

Pred dnevi pa je direktor odšel, dvakrat povečana kolesarnica je že naslednji dan ostala prazna in pešci so lahko brez skrbi odšli na sprehod. Spomin na to „biciklistično obdobje“ je ostal samo knjigovodji Smuku, ki si je na kolesarskem krosu priboril komplicirani zlom desne noge. Menil je, da je zaradi tega najzaslužnejši član kolektiva in govoril, da je to prvi korak k napredovanju za šefa. Nevoščljivci so celo trdili, da je to storil namenoma, da bi zbudil pozornost... Močno se bojim, da bo njegovo delovno mesto kmalu ukinjeno.

Za „Biciklistom“ je prišel „šahist“. Škoda, da je kmalu odšel. Sah je mirobiljubna igra in ne

zahteva posebnih naporov. Toda res je, da bi podjetje skoraj spravilo na kant. Direktor je vse dopoldne posedal z računovodjem in skupaj sta reševala šahovske probleme. Največja investicija v tem času je bila nabava šahov. Sahi so bili vespovsod. Nobena pisarna, nobena de-

lavnica ali stroj ni bil brez njega. Jaz sem imel v vratarnici za vsak primer kar dve garnituri figur za to kraljevsko igro. Darila, ki smo jih dajali poslovnim prijateljem, so bila izključno v obliki šahov in – neprestano smo izgubljali kupce.

Za njim ni ostalo ničesar. Šahe smo pokurili, ostalo je samo nekaj izrazov. Zato na primer rečem, če je kdo odpuščen: „Zdaj si pa mat!“ ali če koga kličejo v pisarno: „Sedaj pa imaš šuh-šeh-šah!“

Razumljivo, da smo po njegovem odhodu, zaradi dosedanjih izkušenj, trepetali in zaskrbljeno ugibali, kakšen bo novi direktor. No, še preden je prišel, smo zvedeli, da je navdušen vaterpolist.

Po tej novici smo se kar oddahnili, zakaj v vsej okolici ni bilo nobenega bazena. Škodoželjno smo se nasmihali, češ ta nam pa ne bo prišel do živega. No, do živega nam res ni prišel, a nekaj časa smo bili v velikih skrbeh. Takoj prvi dan, ko je nastopil direktorsko mesto, je sklical sestanek vseh zaposlenih, „da bi se medsebojno spoznali in seznanili ter se pogovorili o konceptih bodočega razvoja podjetja“, kot je pisalo na vaških.

Pri tem „seznanjanju“ je govoril samo novi direktor. Na dolgo in široko je govoril o „svojih konceptih razvoja“. Na koncu je svoja izvajanja podčrtal: „To pa pomeni, tovariši sodelavci, da bomo morali krepko zavihati rokave. Naloge so čiste, kot je čista voda pred vaterpolo tekmo! Morali bomo graditi nove proizvodne objekte ki bodo pomenili nesluteno rast podjetja in s tem seveda tudi rast dohodka kot celote kot posameznika. Gradnja bomo dve proizvodni dvorani in novo toplotno. Ker pa bomo morali posteno zavihati rokave, je prav, da bomo skrbeli tudi za razvedrilo in oddih. Zato bo druga naša velika naloga: skrb za rekreacijo! Toda rekreacija naj ne bo primitivna, temveč v skladu s tehničnim razvojem. Zato menim in vam predlagam, da začnemo ob enem z gradnjo proizvodnih objektov tudi z gradnjo rekreacijskega centra. V prvi vrsti bi bilo potrebno zgraditi olimpijski bazen. Vodo

bomo lahko ogrevali z odvečnimi kapacitetami toplotne, ki jo bomo gradili za daljše obdobje!“

V dvorani je zašumelo, spogledali smo se in odreveneli. Obšla nas je „kurja polt“, kot bi se v januarju kopali v Savi. Ze smo se videli, kako samomorilsko mečem svoje revmatične kosti v bazen in se na koncu poparjeni, kot bi se pravkar vrnili iz savne, razšli.

Uradnice so že naslednje jutro prišle v službo s kopalnimi čepi-

cam na glavi in se direktorju, ki je stal pred mojo vratarnico, vzpodbudno nasmihale, češ: „Me smo nared!“

Vendar stvar ni bila tako huda, kot je sprva kazalo. Po izredno zaupnih virih smo zvedeli, da direktor sploh ne zna plavati in da se zanima samo za vrhunski šport. Iz tega smo sklepali, da se nam ne bo treba metati v vodo in revmatična ščipanja, ki so me nadlegovala vse od njegovega prihoda, so hitro poje-njala.

Direktorjevi načrti so se začeli hitro uresničevati. Vsa okolica tovarne je bila ogromno gradbišče. Naenkrat smo začeli graditi dve proizvodni dvorani, toplotno in – seveda olimpijski bazen, z vsem kar spada zraven. Gradnja je še kar hitro napredovala. V enem letu so bili zgrajeni temelji za obe tovarni, toplotna je bila pod streho bazen pa je bil dograjen. „Manj zahtevna gradnja!“ je pojasnil direktor.

Otvoritev bazena je bila velika svečanost. Glavna točka te svečanosti je bila, poleg direktorjevega govora, vaterpolo tekma ki sta jo za nas odigrali reprezentanci dveh republik. Bili smo navdušeni in hvaležni direktorju za njegovo očetovalsko skrb za kolektiv. Navdušeni smo bili iz dveh razlogov. Prvič, ker nam je

direktor v govoru omenil, da bomo imeli tako moštvo tudi mi in drugič zato, ker vaterpolo šport za nas res ni bil težaven. Sedeli smo lepo na tribunah, srkali pivo in druge dobrote ter gledali, kako za nas drugi brzdajo vodo. Saj, to je rekreacija, da, to je tisto, kar potrebuje delovni človek. Naš direktor – ta že ve, kako je treba. Obetali so se nam zlati časi.

V podjetju so se zaposlovali novi kadri. Ni jih sicer bilo na delovnih mestih, kajti njihov osnovni poklic je bil vaterpolo. Prihajali so na delo pri mojem, to je glavnem vhodu in takoj odhajali pri stranskih vratih na kopališče – kajti direktor je zahteval red. Res je, da so še redneje kot na delo prihajali po plače ali po dnevnice, kajti iz razumljivih razlogov so bili mnogi odsotni in tako popularizirali naše podjetje širom po vsej domovini. Zato sta naša mesta in posebej še nova tovarna zaslovela in se tako rekoč dvignila iz anonimnosti in feudalne zaostalosti v svet moderne industrijsko-tehnične napredka.

Vse sile in pogledi so bili usmerjeni v vaterpolo, ki je doživljal ob naši asistenci pravo renesanso. Kopališče je bilo vedno polno. Na tribunah so se med tekammi in treningi reševali vsi poslovni problemi podjetja. Bili smo tik pred tem, da postanemo državni prvaki.

Sčasoma je prišlo v navado, da so bile vse seje in sestanki kar na kopališču in se jih je redno udeleževal tudi direktor, kateremu smo tja napeljali tudi telefon, da je lahko uspešneje vodil podjetje. Najbrž ni treba poudarjati, da so vaterpolisti postali najbolj cenjeni meščani in je bila tiha želja vsakega očeta, da bi bil sin uspešen vaterpolist – vsaj toliko kot direktorjev sin, ki je vedno igral v prvem moštvu, kljub temu, da se je znal od vsega, kar je vaterpolistu potrebno, še najboljše potapljanje.

A vsaka medalja ima dve plati: Res smo po športni strani zelo napredovali, res so bili otroci izredno veseli, kajti nedograjeni proizvodni dvorani sta predstavljali idealno igrišče. Toda res je tudi, da posli v tovarni niso tekli in smo bili večkrat v težavah.

Počilo je nenadoma, ne da bi pričakovali. Petnajstega v mesecu, ko bi morali deliti plače, se je izkazalo, da nimamo denarja.

Delavci so v dolgi vrsti nestrpno čakali pred blaginjo – a kjer ni, pravijo še vojska ne vzame.

Končno je prišel iz kopališča, kjer je bila pomembna trening tekma, računovodja in pojasnil: „Zašli smo v majhne nepredvidene težave, ki so jih povzročili neživljenjski predpisi. Saj veste, kako je! A moramo potpeti. Vsakdo mora nekaj živčevati za uspešen razvoj naše družbene skupnosti.“

Naš spoštovani direktor mi je pravkar zagotovil, da bo v ponedeljek, po najvažnejši tekmi, ki jo igra naše moštvo v tej sezoni, zastavil vse sile, da bo zbral denar, ki je potreben za plače.

V svoji velikodušnosti in skrbi za kolektiv mi je direktor zagotovil, da bo vsak član kolektiva prejel dve brezplačni vstopnici za tekmo v nedeljo. Zato menim, da vzklknemo...“

No, nagovora ni končal. Delavci so navallili nanj in rešil se je samo z vratolomnim skokom skozi okno. Del čakajočih je stekel na kopališče, kjer so obkolili direktorja in kričali: „Takojo hočemo plače! Kje so plače! Kje je naš denar?“

Direktor je začudeno skomignil z rameni: „Toda tovariši sodelavci, prijatelji, trenutek prosim. Prav zdajle res ne utegnem razpravljati o tem. Tekma v nedeljo...“

„Pusti to! Mi zahtevamo kruha!“ ga je prekinil grob glas iz ozadja. Nezdovoljiveži so že grabili po direktorju, ga zgrabili in dvignili nad glavo.

„Toda, tovariši, saj ne živimo samo od kruha...“ je kričal direktor.

„Seveda ne!“ je tulila množica. „Tudi igre so nam potrebne! Najbolj nam je všeč tale!“

Zviška so vrgli direktorja v bazen, od koder so ga izvlekli vaterpolisti in skupaj z direktorjem med psovkami zapustili kopališče. Nikoli več jih nismo videli.

V nedeljo tekme ni bilo, v ponedeljek pa tudi direktorja ne. Sedaj pričakujemo novega direktorja. Ze naprej se bojimo, kakšen bo. Predvsem si želimo takšnega, ki se bo navduševal samo za proizvodnjo.

P. S.

Izredno ugodno lahko dobite olimpijski bazen in vso potrebno dokumentacijo s stroški vred, kako uspešno organizirati vaterpolo. Slišal sem tudi, da v sosednjem mestu gradijo veliko kopališče!